

ฉบับที่ 25,049 วันอาทิตย์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 หน้า 12



เครื่องมือ 'อยู่ดีกินดี' ช่วยวางแผนเมืองนิเวศ

การ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีผลกระทบต่อการพัฒนาเมือง หน่วยวิจัยอนาคตเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นมาโดยตลอด

มีทั้งงานวิจัยระยะสั้น และงานวิจัยระยะยาวที่สามารถคาดคะเนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอีก 10-50 ปีข้างหน้า เพราะอยากให้ทุกคนได้เตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ก็ยังมีหลายคนคิดว่างานวิจัยเหล่านั้นเป็นแค่การคาดเดา อาจไม่เกิดขึ้นจริง

และเพราะมองเห็นช่องว่างของการนำงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศไปปฏิบัติใช้จริง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้จัดทำโครงการวิจัย "การวางแผนเพื่อเมืองนิเวศ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความพลวัตของภูมิอากาศ" ขึ้น



งานวิจัยดังกล่าวแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก เป็นการศึกษาเรื่อง ระบบนิเวศเมือง เพราะแต่ละพื้นที่มีระบบนิเวศที่แตกต่างกัน ทำอย่างไรจึงจะให้สิ่งแวดล้อมและคนอยู่ร่วมกันได้ เป็นโจทย์สำคัญที่ต้องทำการศึกษา

อีกส่วนคือการพัฒนา "เครื่องมือกินดีอยู่ดี" ซึ่งมีลักษณะคล้ายเกมกระดาน ขึ้นมา เพื่อถ่ายทอดชุดความรู้ที่มีไปสู่เมือง ให้คนเมืองได้ตระหนักรู้ และสามารถเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

เครื่องมือกินดีอยู่ดี อยู่ในขั้นตอนการพัฒนา เบื้องต้นได้มีการนำไปทดสอบกับ 3 ชุมชนนำร่อง ฝั่งธน รังสิต และริมคลองลาดพร้าว ซึ่งเป็นชุมชนแถวหน้าที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ชุมชนรังสิตเป็นด่านแรกที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมใหญ่ปี 54 ขณะที่ชุมชนฝั่งธนก็ต้องทนอยู่กับปัญหาน้ำท่วมมานานสุด ส่วนชุมชนริมคลองลาดพร้าว เป็นชุมชนที่รัฐบาลมีนโยบายขยายความกว้างของคลองเพื่อแก้ไขปัญหาการะบายน้ำ

ผศ.ดร.บุญอนันต์ นทกุล อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน่วยวิจัยอนาคตเมือง กล่าวว่า "จากการลงสำรวจพื้นที่พบว่า คนในชุมชนมีศักยภาพในการแก้ปัญหา รู้ศักยภาพของตัวเอง แต่ยังไม่มีการเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เครื่องมือกินดีอยู่ดีเป็นเหมือนการข่อดชุดความรู้ขนาดใหญ่ให้เข้าไปสู่คนในพื้นที่ เป็นการทำให้ภาษาวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องเข้าใจง่าย เพราะเราอยากให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกนโยบาย เพราะที่ผ่านมานโยบายต่าง ๆ มักถูกกำหนดโดยหน่วยงานรัฐ แต่เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ถ้าคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมก็จะได้นโยบายที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่จริง ๆ"

คาดว่าประมาณเดือนกันยายนนี้ เครื่องมือกินดีอยู่ดีจะพัฒนาเสร็จชุดแรก และจะมีการนำไปทดลองใช้กับเครือข่ายคนในชุมชนมีศักยภาพในการแก้ปัญหา รู้ศักยภาพของตัวเอง แต่ยังไม่มีการเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เครื่องมือกินดีอยู่ดีเป็นเหมือนการข่อดชุดความรู้ขนาดใหญ่ให้เข้าไปสู่คนในพื้นที่ เป็นการทำให้ภาษาวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องเข้าใจง่าย เพราะเราอยากให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกนโยบาย เพราะที่ผ่านมานโยบายต่าง ๆ มักถูกกำหนดโดยหน่วยงานรัฐ แต่เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ถ้าคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมก็จะได้นโยบายที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่จริง ๆ"

คาดว่าประมาณเดือนกันยายนนี้ เครื่องมือกินดีอยู่ดีจะพัฒนาเสร็จชุดแรก และจะมีการนำไปทดลองใช้กับเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองแห่งชาติ ก่อนขยายไปยังชุมชนทั่วประเทศ ด้วยหวังว่าจะทำให้ความสามารถในการปรับตัวของคนในชุมชนมีมากขึ้น และคนในชุมชนจะได้รับผลกระทบน้อยลงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

"การวางแผนเพื่อเมืองนิเวศ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความพลวัตของภูมิอากาศ" เป็นหนึ่งในโครงการที่ได้รับทุนวิจัยนิวตัน ปี 2560 สำหรับนักวิจัยที่สนใจอยากสมัครรับทุนวิจัยนิวตัน ปี 2561 สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.britishcouncil.or.th